

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів
дисертації

Манець Світлани Вячеславівни

**«Публічне управління регіональним розвитком в умовах децентралізації
влади»**

яка подається на здобуття наукового ступеня доктора філософії
з галузі знань 28 – Публічне управління та адміністрування
за спеціальністю 281 – «Публічне управління та адміністрування»

1. Оцінка роботи здобувача у процесі підготовки дисертації і виконання індивідуального плану навчальної та наукової роботи

Здобувач Манець Світлана Вячеславівна виконала у повному обсязі індивідуальний план виконання освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії. Освітню програму в обсязі 60 кредитів ECTS виконала у повному об'ємі. Здобувачка успішно склала іспити з наступних дисциплін: Концептуальні засади розвитку публічного управління та адміністрування, Публічна політика, Управління суспільним розвитком, Концептуальні засади сучасного наукового пізнання, Етика та світоглядні засади наукової діяльності, Методологічне забезпечення досліджень публічного управління та адміністрування, Методологічне забезпечення освітньої діяльності, Управління проектами, Комунікативні аспекти діяльності дослідника, Основи наукового мовлення, Інформаційні технології у науковій діяльності, Іноземна мова в професійній діяльності дослідника публічного управління та адміністрування, Інформаційно-аналітична складова публічного управління, Глобальне врядування і між рівневі відносини у публічному управлінні, Демократія участі та комунікації в публічному управлінні та пройшла педагогічну практику.

У процесі навчання здобувачка набула усіх компетентностей, теоретичних знань, вмінь і навичок, визначених Тимчасовим стандартом вищої освіти третього науково-освітнього рівня за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування. Всі заплановані види робіт були виконані своєчасно. Здобувачка плідно співпрацювала з науковим керівником протягом усього терміну навчання в аспірантурі.

2. Обґрунтування вибору теми дослідження

В умовах сучасних глобалізаційних процесів, інтенсивних структурних трансформацій світового господарства та загострення міжрегіональної конкуренції відбуваються фундаментальні зміни в характері регіонального розвитку та механізмах управління ним. Якщо раніше економічне зростання регіонів визначалося переважно наявністю природних ресурсів, географічним розташуванням та централізованою державною підтримкою, то нині ключовими факторами успіху регіонів стають їх здатність до інноваційного розвитку, якість людського капіталу, ефективність інституцій та спроможність до багаторівневої співпраці між різними суб'єктами територіального розвитку.

Традиційна модель публічного управління, заснована на централізованому плануванні, галузевому підході та прямому державному регулюванні, виявляє свою неефективність в умовах динамічних змін зовнішнього середовища, високої невизначеності та глобальної конкуренції. Виникає об'єктивна потреба у формуванні нової адаптивної моделі публічного управління регіональним розвитком, яка забезпечить оптимальний баланс між централізацією і децентралізацією влади, сприятиме ефективній взаємодії всіх стейкхолдерів регіонального розвитку, стимулюватиме локальні ініціативи та мобілізацію внутрішнього потенціалу території.

Особливої актуальності проблеми регіонального розвитку та їх публічного управління набувають в контексті військової агресії російської федерації проти України, яка завдала значної шкоди економічній, соціальній та екологічній інфраструктурі регіонів, спричинила масштабні міграційні процеси, порушила виробничі та логістичні ланцюги. За таких обставин критично важливим є формування моделі публічного управління регіональним розвитком, яка дозволить не лише відновити втрачений потенціал, але й забезпечити структурну трансформацію регіональних систем відповідно до сучасних вимог та викликів.

3. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами

Тема дисертаційної роботи пов'язана з науково-дослідною роботою «Публічне управління в умовах глобалізації» (0116U007246), що виконувалась кафедрою публічної політики навчально-наукового інституту «Інститут державного управління» Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. У межах цієї НДР автором визначено основні напрями удосконалення управління регіональним розвитком в умовах децентралізації влади..

4. Особистий внесок дисертанта в отриманні наукових результатів

Наукова новизна одержаних результатів полягає у вирішенні конкретного науково-прикладного завдання – теоретичного обґрунтування та розробки практичних рекомендацій з удосконалення публічного управління регіональним розвитком в умовах децентралізації влади. Новизна наукових результатів конкретизується в таких положеннях:

уперше:

- розроблено концептуальну модель трансформації системи публічного управління регіональним розвитком в умовах децентралізації, яка, на відміну від існуючих підходів, ґрунтується на інтеграції інституційних, функціональних, ресурсних та координаційних механізмів багаторівневого врядування з чітким розмежуванням повноважень між органами державної влади та місцевого самоврядування на основі принципів субсидіарності та пропорційності, передбачає формування вертикально інтегрованої системи стратегічного планування регіонального розвитку, розбудову мережі інституцій підтримки регіонального розвитку, диверсифікацію інструментів фінансового забезпечення та впровадження системного моніторингу результативності регіональної політики;

удосконалено:

- методологічний підхід до формування багаторівневої системи стратегічного планування регіонального розвитку, який, на відміну від існуючих, забезпечує ієрархічну узгодженість та синергію стратегічних документів на національному, регіональному та місцевому рівнях через запровадження єдиних принципів, процедур та індикаторів, широке залучення стейкхолдерів до розробки стратегій, забезпечення взаємозв'язку стратегічних документів з бюджетним процесом та формування системи моніторингу й оцінки результативності їх реалізації;

- механізми фінансового забезпечення регіонального розвитку в умовах децентралізації влади шляхом обґрунтування комплексного підходу до міжбюджетних відносин, який поєднує вертикальні (цільові трансферти з державного бюджету) та горизонтальні (перерозподіл частини податкових надходжень між територіями) інструменти фінансового вирівнювання з таргетованою підтримкою депресивних територій через спеціальні програми соціально-економічного розвитку;

дістали подальшого розвитку:

- теоретико-методологічні підходи до формування інституційного забезпечення публічного управління регіональним розвитком, що враховують трансформацію функцій місцевих державних адміністрацій від комплексного соціально-економічного управління до координаційно-контрольних функцій, а також роль спеціалізованих інституцій як посередників між органами влади, бізнесом та громадянським суспільством;

- концептуальні підходи до адаптації зарубіжного досвіду публічного управління регіональним розвитком в українських реаліях, що передбачають впровадження дієвих інституційних механізмів координації діяльності органів публічної влади різних рівнів, диверсифікацію інструментів стимулювання регіонального розвитку та розбудову мережі спеціалізованих інституцій підтримки регіонального розвитку;

- науково-практичні засади нормативно-правового забезпечення публічного управління регіональним розвитком в частині обґрунтування необхідності системної структурно-функціональної кодифікації законодавчих норм, приведення їх у відповідність до європейських стандартів багаторівневого врядування, чіткого розмежування повноважень та сфер відповідальності між суб'єктами управління різних рівнів, а також регламентації фінансово-економічних аспектів регіональної політики та механізмів міжрегіонального співробітництва.

5. Обґрунтованість і достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій, які захищаються

Сформульовані у дисертаційній роботі наукові положення, висновки та рекомендації ґрунтуються на теоретико-методологічних засадах науки публічного управління, узагальненні поглядів та ідей провідних вітчизняних і зарубіжних учених, використанні системи загальнонаукових і спеціальних методів. У роботі здійснено аналіз значного обсягу нормативно-правових актів, наведено дані про апробацію результатів на науково-практичних конференціях та впровадження розробок автора у практичній діяльності

органів публічної влади. У цілому наукові результати, отримані в дисертації, є достовірними, науково обґрунтованими та доказовими.

6. Практичне значення одержаних результатів

Практичне значення одержаних результатів визначається тим, що основні положення та рекомендації дисертаційного дослідження можуть бути використані:

- органами державної виконавчої влади – при формуванні та реалізації державної регіональної політики, розробці стратегій та програм регіонального розвитку, удосконаленні організаційно-правових механізмів публічного управління регіональним розвитком, визначенні пріоритетів та інструментів державної підтримки регіонів в умовах децентралізації;
- органами місцевого самоврядування – при розробці та впровадженні стратегій розвитку територіальних громад, формуванні регіональних інноваційних систем, розвитку міжмуніципального співробітництва, підвищенні інституційної спроможності місцевої влади;
- агенціями регіонального розвитку, бізнес-асоціаціями, науковими установами – при налагодженні стейкхолдерської співпраці, розвитку промислових кластерів, впровадженні проєктів регіонального розвитку, реалізації механізмів публічно-приватного партнерства;
- закладами вищої освіти – при підготовці фахівців у галузі публічного управління та адміністрування, регіонального управління, публічної політики, місцевого самоврядування та територіального розвитку.

Розроблена концептуальна модель трансформації публічного управління регіональним розвитком та запропоновані механізми її практичної реалізації мають практичну цінність для підвищення ефективності управління регіональним розвитком в умовах децентралізації, забезпечення конкурентоспроможності регіонів у глобальній економіці, зміцнення інституційної спроможності територіальних громад та досягнення цілей сталого розвитку.

7. Повнота викладення матеріалів дисертації в роботах, опублікованих автором

Основні положення дисертаційного дослідження висвітлено у 4 публікаціях, з них 3 – у наукових фахових виданнях.

Статті у фахових наукових виданнях:

1. Манець С. В. Система багаторівневого стратегічного планування як елемент модернізації управління регіональним розвитком. *Молодий вчений*. 2025. № 2 (133). DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2025-2-133-10>

2. Манець С. В. Цифрова трансформація публічного управління регіональним розвитком: можливості та виклики децентралізації. *Успіхи і досягнення у науці*. 2025. № 3 (13). С. 529 – 541. DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1254-2025-3\(13\)](https://doi.org/10.52058/3041-1254-2025-3(13))

3. Манець С. В. Законодавче забезпечення регіонального управління в Україні: проблеми та шляхи вдосконалення. *Наукові перспективи*. 2025. № 3 (57). С. 326-339. DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-3\(57\)-326-339](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-3(57)-326-339)

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

4. Манець С. В. Основні напрями реалізації державної міграційної політики в Україні в умовах виходу з пандемії. *Публічне управління XXI століття: погляд у майбутнє : зб. тез XXI Міжнар. наук. конгресу*. Харків: Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр». 2021. С. 120 - 122..

8. Апробація матеріалів дисертації

Основні результати дисертаційного дослідження обговорювались на засіданнях кафедри публічної політики, на міжнародних і національних науково-практичних конференціях і конгресах, зокрема: XXI Міжнародному науковому конгресі «Публічне управління XXI століття: погляд у майбутнє» (м. Харків, 2021 р.) та ін.

9. Оцінка структури, мови та стилю дисертації

Матеріал дисертації викладено в логічній послідовності та доступно для сприйняття. Дисертація написана науковим стилем мовлення, структура дисертації відповідає алгоритму здійсненого автором дослідження. Зміст, структура, оформлення дисертації та кількість публікацій відповідають вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (постанова Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44), наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації».

10. Відповідність змісту дисертації спеціальності, за якою вона подається до захисту

За своїм фаховим спрямуванням, науковою новизною і практичною значимістю дисертаційна робота Манець С.В. «Публічне управління регіональним розвитком в умовах децентралізації влади» повністю відповідає галузі знань 28 – «Публічне управління та адміністрування» та відповідає паспорту спеціальності 281 – «Публічне управління та адміністрування». Здобувачкою повністю виконано освітню та наукову складову третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.

11. Дотримання академічної доброчесності

На підставі вивчення тексту дисертації здобувача, наукових праць здобувача та Протоколу контролю оригінальності (перевірку наявності текстових запозичень виконано в антиплагіатній інтернет-системі Strikeplagiarism.com) встановлено, що дисертаційна робота виконана самостійно, текст дисертації не містить плагіату, а дисертація відповідає вимогам академічної доброчесності.

12. Результати обговорення та проведення презентації. Рекомендація дисертації до захисту

Здобувачка представила основні результати своєї дисертаційної роботи на розширеному засіданні кафедри публічної політики ННІ «Інститут державного управління» Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна щодо попередньої експертизи дисертації (витяг з протоколу № 11 розширеного засідання кафедри публічної політики від 15.04.2025 року) у формі презентації та наукової дискусії після її завершення. У рамках цього

розширеного засідання було ухвалено одноголосно рекомендувати роботу здобувачки Манець С.В. «Публічне управління регіональним розвитком в умовах децентралізації влади» до захисту на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 28 – Публічне управління та адміністрування за спеціальністю 281 – Публічне управління та адміністрування.

Головуючий на розширеному засіданні
кафедри публічної політики, доктор
наук з державного управління,
професор, завідувач кафедри
публічної політики ННІ «Інститут
державного управління» Харківського
національного університету імені
В.Н. Каразіна

Вячеслав ДЗЮНДЗЮК